

6 projektov

razmisleki

jurij kobe

Kompozicija v originalnem in dobesebnem pomenu besede označuje kakršnokoli sestavljenost ali sopostavljenost, nas pa seveda zanimajo predvsem odnosi med skupaj postavljenimi elementi in, končno, njihov skupni zvok. (Friedrich Kiesler ni videl bistva realnosti v predmetu samem, marveč v njegovi vzajemnosti z drugimi in njegovi umestitvi v okolje.)

Koliko in na katerih mestih v urbani prostor, ki se sicer gradi sestavljeno, postopno in po posameznih projektih - po delih - vnašati 'avtoreferenčnosti'? Kje in v kolikšni meri ustvariti akcent, kjer se pri oblikovanju teh delov v poudarjenem pokaže tudi sposobnost in domišljija projektanta, in kje se v teh delih, ki pa vendarle vedno predstavljajo le člen mnogo večje celote, ta sposobnost in domišljija kaže v prisluhu mnogo širšega prostora? Urbani javni prostor je vendarle vezno tkivo, ki, naj bi že zaradi svoje vloge povezovanja v oblikovnem svetu različnih arhitektur, v mestu igral nekako formalno in oblikovno zastrto vlogo in so akcenti umestni le tam, kjer celotne kompozicije mesta ne bodo spravili iz ravnotežja.

Od tod naše prepričanje, da gre pri oblikovanju odprtih mestnih prostorov, kljub njihovi različni umeščenosti in različni vsebini in željeni atmosferi, za nekakšno počasno in dolgotrajno komunalno opremljanje, iz tega ali drugega vzroka, ne dovolj oblikovanih, novih ali že sredi usidrane zazidave pozabljenih, ali ne dovolj osmišljenih območij, vendar z vizijo enotnosti prostora, ki sooblikuje značaj mesta, njegov nagovor!

Ko oblikujemo odprt urbani prostor, se torej gibljemo na razmeroma ostrem robu odločitev kje in koliko dopustiti moč individualnim poudarkom, kdaj zopet povedati vsakodnevnu uporabniku ali naključnemu obiskovalcu, da je kraj, kjer se nahaja, v mestu nekaj posebnega in je bila zato na

tem mestu nujno navzoča oblikovalčeva roka s posebno nalogo. Živimo namreč v svetu preobilja, polucije form, in pred oblikovalca javnega prostora se vsakokrat postavlja vprašanje če in koliko je nujno vsakodnevnu ali naključnemu vsiljevati svoje veselje nad ustvarjenim, veselje, ki izvira iz prekinitve vsakodnevne projektantske rutine, veselje, ko nas kot projektante in oblikovalce nekdo opazi.

Gre torej na eni strani za poudarke, ki izbranim prostorom izoblikujejo neko osredotočenje, in na drugi za projekte, ki (še) vedno rastejo, in naj bi bili vendar zasnovani tako, da jim je ta rast omogočena; nerealizirani elementi pač čakajo na svojo uresničitev. To so prostori, ki naj predvsem odpirajo vprašanja, razpirajo možnosti razumevanja, dojemanja, interpretacij, pa tudi možnosti naknadnih dopolnitev. Takšen naj bi urbani prostor tudi sicer bil: predvsem dopuščal možnost različnih pristopov in dogodkov.

Vsekakor in vsakokrat sproti gre tudi za Vasarijev 'princip drugega moža'. Plečnik je iz tega renesančnega načela gradil enega bistvenih elementov svoje arhitekturne pripovedi;

Ravnikarjevi projekti so odprti, čakajo na naslednji korak.

Od tod izvira oblikovanje prikazanih projektov, ki je, kljub njihovim različnim nagovorom, vedno v tesni povezavi z urbanim tkivom, z okolico, kjer se ureditev nahaja. Seveda to navezavo vsakokrat oblikuje tudi značaj in obseg naloge. Želeli smo oblikovati prostore, kjer pot, ki jo narediš preko njih, ni zapisana in predpisana. Naj bo to park, ulica, ali most, prostori v svojem oblikovanju želijo nekako nadgrajevati tisto, kar je bilo začeto že ob samem rojevanju mesta.